

пов'язані з негативним впливом техногенних і природних чинників на екологічні умови життєдіяльності людини.

Деякі з надзвичайних ситуацій природного походження, особливо ті, що носять нетривалий характер (наприклад, ураган, тайфун, землетрус та ін.), як правило, пов'язані не стільки з екологічними, скільки з економічними наслідками. Що стосується інфекційної захворюваності людей, сільськогосподарських тварин, масового ураження сільськогосподарських рослин, то визначення заходів щодо їх ліквідації є сферою регулювання санітарно-епідеміологічного, а не екологічного законодавства.

На нашу думку, така розпорошеність у рамках законів однієї галузі законодавства визначень одного й того ж самого поняття навряд чи виправдана з точки зору досягнення єдності у правовому регулюванні відповідних суспільних відносин і свідчить про внутрішньогалузеву законодавчу непорядкованість у вирішенні споріднених питань.

Тому, для ефективного функціонування публічних органів управління, що діють у режимі надзвичайної ситуації та впорядкованості нормативноправового регулювання цієї галузі доцільно було б, на наш погляд, прийняти Закон України «Про правовий режим надзвичайної ситуації».

Список використаних джерел:

1. Рушайло В. Б. Адміністративно-правові режими / Рушайло В. Б. - М. : Шит - М, 2000. - 264 с.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012. // Відомості Верховної Ради України від 30.08.2013 — 2013 р., / № 34-35 /, стор. 1802, стаття 458
3. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України: станом на 16 березня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 23. - Ст. 176
4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 6 квітня 2000 р. № 1647-III // Офіційний вісник України. - 2000. - № 17. - Ст. 691
5. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій: Київ Держстандарт України 2002.
6. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України: станом на 13 липня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 42. - Ст. 348.

ЧИННЕ СІМЕЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УСИНОВЛЮВАЧІВ

Косенко Ніна Петрівна, помічник-консультант Народного депутата України на постійній основі

Усиновлення, як складний юридичний факт породжує ряд правових наслідків. З одного боку, з моменту усиновлення виникають взаємні особисті немайнові та майнові права та обов'язки між особою, яка усиновлена (а в майбутньому - між її дітьми, онуками), та усиновлювачем і його родичами за походженням. З іншого боку, з моменту здійснення усиновлення припиняються особисті та майнові права і обов'язки між батьками та особою, яка усиновлена, а також між нею та іншими її родичами за походженням. У зв'язку з чим вважається, що усиновлення - одночасно і правоутворюючий і правоприпиняючий юридичний факт [1, 216].

Основним правовим наслідком усиновлення є те, що усиновлені та їх нащадки по відношенню до усиновлювачів та їх родичів, а усиновлювачі та їх родичі по відношенню до усиновлених та їхніх нащадків повністю прирівнені в особистих і майнових правах і обов'язках до родичів за походженням. Таким чином, права усиновлювачів і усиновлених та батьків і дітей за походженням, нічим не відрізняються - це права і обов'язки, які передбачені законом для батьків по відношенню до їх кровних дітей [2 с.181]. На підтвердження цього висновку можна привести і міркування В.Шахматова та Б.Хаскельберга, які зазначають, що з актом усиновлення закон пов'язує правові наслідки, виникнення сімейних правовідносин, за своїм змістом тотожних правовідносинам, що виникають на підставі факту родинності; акт усиновлення породжує правові наслідки не тільки у сфері відносин, що регулюються сімейним правом, але і іншими галузями, впершу чергу цивільного [3, с.247; 272].

Відповідно до ч.3-4 ст.232 СК України, усиновлення надає усиновлювачеві права і накладає на нього обов'язки щодо дитини, яку він усиновив, у такому ж обсязі, який мають батьки щодо дитини [4]. Отже, усиновлення тягне за собою такі ж юридичні наслідки, які наступають внаслідок народження дитини, оскільки усиновлена дитина прирівнюється до

рідної. Усиновлення може створювати цілу систему сімейно-правових відносин: між усиновлювачами і усиновленими виникають права та обов'язки, рівні тим, які існують між батьками і дітьми; усиновлена дитина до родичів усиновлювача набуває прав і обов'язків, які існують між кровними родичами; при народженні дітей у усиновленої дитини, між цими дітьми і усиновлювачем і його родичами, виникає правовий зв'язок, рівний правам і обов'язкам при кровнорідному зв'язку. Отже, здійснений акт усиновлення, наділяє усиновлювачів правами та покладає на них обов'язки. До прав усиновлювачів віднесено: право на таємницю усиновлення, тобто особа має право на таємницю перебування на обліку тих, хто бажає усиновити дитину, пошуку дитини для усиновлення, подання заяви про усиновлення та її розгляду, рішення суду про усиновлення; право на приховання факту усиновлення від дитини, яка усиновлена, тобто усиновлювач має право приховувати факт усиновлення від дитини, яка ним усиновлена, і вимагати нерозголошення цієї інформації особам, яким стало відомо про неї як до, так і після досягнення дитиною повноліття. Усиновлювач має право приховувати від дитини факт її усиновлення, якщо розкриття таємниці усиновлення може завдати шкоди її інтересам; право бути записаним матір'ю (батьком) дитини. Тобто особа, яка подала заяву про усиновлення, може виявити бажання бути записаною у книзі реєстрації народжень матір'ю, батьком дитини або повнолітньої особи. Якщо усиновлюється дитина, яка досягла 7 років, необхідна її згода, крім випадків, якщо вона проживає в сім'ї усиновлювачів і вважає їх своїми батьками; право на зміну відомостей про місце народження та дату народження дитини, тобто особа, яка подала заяву про усиновлення, може змінити відомості про місце народження та дату народження дитини (дата народження може бути змінена не більш як на шість місяців). У рішення про усиновлення суд змінює відомості про місце народження та дату народження, якщо це відповідає її інтересам; право на зміну прізвища, імені та по батькові особи, яка усиновлена, тобто якщо усиновлювачами є одночасно жінка та чоловік, і якщо вони записуються батьками дитини, відповідно змінюються прізвище та по батькові дитини.

За заявою усиновлювачів може бути змінено ім'я дитини. Для такої зміни потрібна згода дитини. Така згода не вимагається, якщо дитина живе в сім'ї усиновлювача та звикла до нового імені. Якщо усиновлювач записується батьком дитини, відповідно змінюється по батькові дитини. Якщо усиновлюється повнолітня особа, її прізвище, ім'я та по батькові можуть бути змінені у зв'язку з усиновленням за заявою усиновлювача та усиновленої особи. Обов'язками усиновлювачів вважаються:

виховувати дитину;
піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток;
захищати права та інтереси дитини; управляти майном дитини; надавати матеріальної та моральної підтримки (допомоги), сплачувати аліменти на їхнє утримання; приймати участь у додаткових витратах по утриманню дітей; інші обов'язки передбачені законом.

Як уже зазначалося вище, факт усиновлення породжує між усиновлювачем та усиновленим такі ж права та обов'язки, які виникають між батьками і дітьми за походженням, тому в разі їх невиконання до усиновлювачів можуть бути застосовані санкції передбачені законом, а саме, за наявності підстав, визначених ст. 164 СК України, вони можуть бути позбавлені батьківських прав. У випадках позбавлення усиновлювача батьківських прав настають наслідки, визначені законом (ст. 166 СК України). У разі смерті усиновлювача, позбавленого батьківських прав, дитина одержує право на спадкування на загальних підставах. Якщо ж відпали підстави, які слугували прийняттю рішення про позбавлення батьківських прав, усиновлювач може бути поновлений в батьківських правах відповідно до положень, закріплених ст. 169 Сімейного кодексу України.

Список використаних джерел:

1. Рясенцев В.А. Советское семейное право. - М.: Юрид.лит. - 1982. - 256 с.
2. Маслов В.Ф., Подопригора З.А., Пушкин А.А. Действующее законодательство о браке и семье. - Харьков. - Вища школа. - 1974. - 200 с.
3. Шахматов В.П., Хаскедьберг Б.Л. Новый кодекс о браке и семье. - Томск. - 1980. - Изд-во Томск.ун-та. - 317 с.
4. Сімейний кодекс України. - К. - Велес. - 2008. - 64 с.